

Guia docent de l'assignatura "Introducció al Tractament Psicològic"

2011/2012

Codi: 102573

Crèdits ECTS: 9

Titulació	Pla	Tipus	Curs	Semestre
2502443 Psicologia	954 Graduat en Psicologia	OB	3	1

Contacte

Nom : Rosa Maria Raich Escursell

Email : Rosa.Raich@uab.cat

Utilització d'idiomes

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Algun grup íntegre en anglès: No

Algun grup íntegre en català: No

Algun grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

En els cursos anteriors l'estudiant ha cursat les assignatures obligatòries de "Psicopatologia al llarg del cicle vital" (segon curs, semestre 3) i "Avaluació Psicològica" (segon curs, semestre 4). Ambdues formen part de la mateixa matèria i preparen a l'estudiant per poder fer la intervenció a partir de la identificació dels problemes i la seva avaluació.

Objectius i contextualització

L'assignatura "Introducció al tractament psicològic", de caràcter obligatori, forma part de la matèria PSICOPATOLOGÍA, AVALUACIÓ I TRACTAMENT PSICOLÒGIC i s' imparteix al primer semestre del tercer curs.

En aquesta assignatura es presenten els continguts agrupats en tres blocs que fan referència a: (1) fonaments teòrics i característiques del procés d'intervenció en Psicologia Clínica i alguns dels elements més importants d'aquest procés com són les habilitats del terapeuta; (2) les tècniques d'intervenció i tractament psicològics més rellevants i (3) les principals dades sobre la seva eficàcia. Encara que les tècniques presentades han estat desenvolupades fonamentalment dins de la Psicologia Clínica, les seves aplicacions transcendeixen aquest àmbit, fent-se servir en la actualitat en diversos contextos clínics i no clínics on pot resultar d'interès el canvi del comportament (l'escola, la empresa, l'esport, l'activitat laboral, etc.).

Objectius:

- *Familiaritzar-se* amb els fonaments teòrics dels models d'intervenció més prevalents.
- *Identificar* el procés d'intervenció en la pràctica clínica
- *Conèixer* les principals tècniques d'intervenció i tractament psicològic, els seus fonaments teòrics i experimentals i el procediment i àrees d'aplicació.
- *Aprendre* a valorar-les críticament
- *Practicar* l'aplicació d'alguns procediments d'intervenció
- *Conèixer* la problemàtica i les principals dades disponibles sobre l'eficàcia dels diferents tractaments psicològics

Competències i resultats d'aprenentatge

2036:E01 - Distingir i relacionar els diferents enfocaments i tradicions teòrics que han contribuït al desenvolupament històric de la psicologia, i conèixer la influència que han tingut en la producció del coneixement i en la pràctica professional.

2036:E01.12 - Identificar les principals aportacions dels diferents models psicoterapèutics al tractament psicològic modern.

2036:E01.13 - Reconèixer els possibles factors comuns dels diferents models psicoterapèutics.

2036:E01.14 - Basant-se en dades d'evidència, distingir els efectes deguts a factors comuns dels efectes específics dels diferents tractaments.

2036:E08 - Analitzar les demandes i les necessitats de persones, grups o organitzacions en diferents contextos.

2036:E08.02 - Distingir els diferents àmbits aplicats de l'avaluació i la intervenció.

2036:E08.03 - Valorar les limitacions del propi camp aplicat.

2036:E11 - Formular hipòtesis sobre les demandes i les necessitats de les persones destinatàries.

2036:E11.03 - Reconèixer les etapes del procés d'intervenció.

2036:E17 - Identificar i reconèixer els diferents mètodes de tractament i intervenció en els diversos àmbits aplicats de la psicologia.

2036:E17.01 - Identificar les principals tècniques de tractament psicològic.

2036:E17.02 - Reconèixer els fonaments teòrics i experimentals de les diferents tècniques de tractament.

2036:E17.03 - Descriure el procediment bàsic d'administració de les tècniques de tractament bàsiques.

2036:E19 - Seleccionar i aplicar els mètodes i les tècniques recollits en el pla d'intervenció, d'acord amb els objectius establerts, en els contextos rellevants per al servei sol·licitat.

2036:E19.01 - Reconèixer les diferents aplicacions i indicacions de les tècniques de tractament psicològic bàsiques.

2036:E19.02 - Identificar les limitacions i contraindicacions de les diferents tècniques de tractament.

2036:E19.03 - Discriminar les principals dades d'evidència sobre l'eficàcia dels diferents tractaments psicològics.

2036:E19.04 - Analitzar críticament les intervencions de casos publicades.

2036:T05 - Mantenir una actitud favorable envers l'actualització permanent a través de l'avaluació crítica de la documentació científica, valorant-ne la procedència, situant-la en un marc epistemològic i identificant-ne i contrastant-ne les aportacions en relació amb el coneixement disciplinari disponible.

2036:T05.00 - Mantenir una actitud favorable envers l'actualització permanent a través de l'avaluació crítica de la documentació científica, valorant-ne la procedència, situant-la en un marc epistemològic i identificant-ne i contrastant-ne les aportacions en relació amb el coneixement disciplinari disponible.

2036:T06 - Treballar en equip.

2036:T06.00 - Treballar en equip.

2036:T07 - Aplicar de manera crítica, reflexiva i creativa els coneixements, habilitats i valors adquirits.

2036:T07.00 - Aplicar de manera crítica, reflexiva i creativa els coneixements, habilitats i valors adquirits.

2036:T08 - Reconèixer el codi deontològic i actuar de manera ètica.

2036:T08.00 - Reconèixer el codi deontològic i actuar de manera ètica.

2036:T09 - Criticar els efectes de la pròpia pràctica sobre les persones, tenint en compte la complexitat de la diversitat humana.

2036:T09.00 - Criticar els efectes de la pròpia pràctica sobre les persones, tenint en compte la complexitat de la diversitat humana.

Continguts

PART TEÒRICA

Tema 1. Introducció al tractament Psicològic: Aportacions i actualitzacions dels models en psicoteràpia.

Tema 2. El procés d'intervenció. La relació terapèutica.

Tema 3. Les tècniques en model d'intervenció psicoanalítica.

Tema 4. Tècniques d'intervenció en el control de l'ansietat.

Tema 5. Tècniques d'intervenció en habilitats socials.

Tema 6. Tècniques operants.

Tema 7. Tècniques d'autocontrol.

Tema 8. Tècniques de solució de problemes.

Tema 9. Tècniques cognitives.

Tema 10. Eficàcia i pràctica basada en evidència.

PART PRÀCTIQUES

Entrevista a terapeutes de diferents tendències

Cas clínic

Relaxació

Exposició

Entrenament en Habilitats Socials

Reestructuració Cognitiva

Metodologia

La metodologia docent de l'assignatura està orientada a fomentar l'autonomia i l'actitud crítica.

Es pretén que l'estudiant treballi en la lectura i aprenentatge de les diferents orientacions terapèutiques i les diferents tècniques d'intervenció i comprovi la seva comprensió així com que realitzi una reflexió en profunditat sobre cadascun d'aquests temes, que plantegi estratègies adreçades a donar resposta a les dites reflexions (mitjançant cerques bibliogràfiques, o bé realitzant petites activitats empíriques de manera autònoma o supervisada).

La docència dirigida d'aquesta assignatura està estructurada en un cicle de conferències d'exposició teòrica d'una hora i mitja per a tots els alumnes d'un mòdul.

Una classe de dues hores impartida amb la meitat del mòdul per a posar en comú les respostes a les preguntes de comprensió i reflexió, així com portar a terme activitats relacionades amb els temes i que consten en la ***Guia de treball de l'assignatura***.

Hi haurà una classe de pràctiques de dues hores que els alumnes rebran quinzenalment, on es desenvoluparan diferents temes pràctics de la matèria.

Les activitats de treball autònom de l'estudiant inclouen: la lectura de materials de continguts especialitzats o complementaris d'especial interès per l'adquisició de les competències pròpies de la matèria i la realització d'un treball de pràctiques i d'un treball d'entrevista a terapeutes de diferents tendències.

Els alumnes disposaran d'un dossier de lectures relatives al temari de l'assignatura. I d'un dossier de lectures relatives a les pràctiques. D'una ***Guia de treball de l'assignatura*** amb les preguntes relatives a cada tema de

comprensió i de reflexió; amb una programació de les pràctiques i el material necessari per a dur-les a terme i una programació de les activitats a desenvolupar.

Activitats formatives

Activitat	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
D1. Classes magistrals	19.5	0.78	2036:E01.12 , 2036:E01.13 , 2036:E01.14 , 2036:E08.03 , 2036:E17.01 , 2036:E17.03 , 2036:E19.02 , 2036:E19.03 , 2036:E19.01 , 2036:E17.02 , 2036:E11.03 , 2036:E08.02
D2. Discussió	24	0.96	2036:E01.12 , 2036:E11.03 , 2036:E17.02 , 2036:E19.02 , 2036:E19.03 , 2036:E17.03 , 2036:E17.01 , 2036:E08.03 , 2036:E01.13 , 2036:E01.14 , 2036:E08.02
D3. Pràctiques	12	0.48	2036:E19.04 , 2036:T06.00 , 2036:T07.00 , 2036:T09.00 , 2036:T08.00 , 2036:T05.00
Tipus: Supervisades			
Supervisió treballs de grup	10.5	0.42	
Tipus: Autònomes			
A.1. la lectura de materials de continguts especialitzats o complementaris que es troben al dossier de lectures relatives al temari de l'assignatura.	58	2.32	2036:E01.12 , 2036:T05.00 , 2036:E19.03 , 2036:E19.02 , 2036:E19.01 , 2036:E01.14 , 2036:E11.03 , 2036:E17.01 , 2036:E17.03 , 2036:E17.02 , 2036:E01.13
A.2. la lectura i de materials de continguts especialitzats que es troben al dossier de lectures relatives a les pràctiques.	37	1.48	2036:E01.12 , 2036:E17.03 , 2036:E01.13 , 2036:E08.02 , 2036:E08.03
A.3. A l'elaboració d'activitats formatives i la realització dels treballs de pràctiques.	58	2.32	2036:E01.12 , 2036:T09.00 , 2036:T08.00 , 2036:T06.00 , 2036:T05.00 , 2036:E19.04 , 2036:E19.03 , 2036:E19.02 , 2036:E19.01 , 2036:E17.03 , 2036:E17.02 , 2036:E17.01 , 2036:E11.03 , 2036:E08.03 , 2036:E08.02 , 2036:E01.14 , 2036:E01.13

Avaluació

L'avaluació de l'assignatura conté evidències d'aprenentatge individuals i col·lectives.

Evidències d'aprenentatge individuals: (Ev1, Ev3 i Ev5)

- Es realitzaran tres proves escrites de resposta múltiple presencials, amb un valor del 80% de la qualificació.
- Seran proves de 5 preguntes per tema aproximadament, d'elecció múltiple, amb quatre possibilitats de resposta i només una correcta. La penalització serà d'una pregunta correcta per cada tres preguntes amb respostes incorrectes. Cada prova parcial inclourà preguntes sobre les pràctiques que s'hagin fet fins el moment. Les preguntes no seran únicament de tipus descriptiu o de reconeixement, i implicaran reflexions i aplicacions de conceptes.

Evidències d'aprenentatge en grup:

Ev2: Treball de l'entrevista feta a diferents terapeutes . S'avaluarà la seva presentació escrita. Tindrà un valor del 10% en la qualificació.

Ev4: Treball de pràctiques. S'avaluarà la seva presentació escrita. Tindrà un valor del 10% en la qualificació.

En total, s'ofereixen als estudiants 5 evidències d'aprenentatge. La suma total de valors és de 10,0 punts. Els estudiants han de triar una combinació de les evidències 1+3+5 a les que hi pot afegir l'Ev2 i Ev4 evidències, que sumen com a màxim 10 punts:

Evidència

	Descripció	Format	Presentació	Valor	Autoria
1	Prova de resposta múltiple temes: 1,2 i 3	escrit	Presencial	30	Individual
2	Entrevista a terapeutes	escrit	No Presencial	10	Grup
3	Prova de resposta múltiple temes: 4, 5,6,7	escrit	Presencial	30	Individual
4	Treball escrit de pràctiques	escrit	No Presencial	10	Grup
5	Prova de resposta múltiple temes: 8,9 i 10	escrit	Presencial	20	Individual

Activitats d'avaluació

Activitat	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
EV1. Prova de resposta múltiple 1	30%	2	0.08	2036:E01.12 , 2036:E01.13 , 2036:E08.02 , 2036:E11.03 , 2036:E17.02 , 2036:E19.01 , 2036:T05.00 , 2036:E19.02 , 2036:E17.03 , 2036:E17.01 , 2036:E08.03
EV2. Treball de entrevista a terapeutes	10%	0	0.0	2036:E17.01 , 2036:E17.03 , 2036:E19.01 , 2036:E19.04 , 2036:T07.00 , 2036:T09.00 , 2036:T08.00 , 2036:T06.00 , 2036:E19.02
EV3: Prova de resposta múltiple	30	2	0.08	2036:E01.13 , 2036:E08.02 , 2036:E17.01 , 2036:E19.03 , 2036:E19.02 , 2036:E19.01 , 2036:E17.03 , 2036:E17.02 , 2036:E08.03 , 2036:E01.14
EV4 Treball de pràctiques	10%	0	0.0	2036:E01.12 , 2036:E01.13 , 2036:E08.02 , 2036:E17.01 , 2036:E19.04 , 2036:T09.00 , 2036:T08.00 , 2036:T07.00 , 2036:T06.00 , 2036:T05.00 , 2036:E19.02 , 2036:E08.03
EV5. Prova de resposta múltiple	20%	2	0.08	2036:E01.12 , 2036:E08.03 , 2036:E17.02 , 2036:E19.01 , 2036:E19.03 , 2036:E19.02 , 2036:E17.03 , 2036:E17.01 , 2036:E08.02 , 2036:E01.13 , 2036:E01.14

Bibliografia

Pel tema 1 introductori

- Rosa-Alcázar A., Olivares-Rodríguez J., Méndez-Carrillo, F.J (2004): **Introducción a las técnicas de intervención y tratamiento psicológico**. Madrid: Editorial Psicología Pirámide. (1 Capítol).

Per la majoria de les tècniques:

- Labrador, Fco. J: **Técnicas de Modificación de Conducta** (2008). Madrid: Pirámide (10 capítols) (biblioteca).

Pels temes de referència a la Psicoanàlisi: Les tècniques en model d'intervenció psicoanalítica:

- Avila, A. y Poch, J. (1994) **Manual de técnicas de psicoterapia. Un enfoque psicodinámico**. Madrid: Siglo XXI.(pàgs. 265-270; 277-285; 298-311)
- Bateman, A.; Brown, D. y Pedder, J. (2005) **Introducción a la psicoterapia. Manual de la teoría y técnica psicodinámicas**. Barcelona: Albesa.(pàgs. 27-30 i 31-37)
- Davenport, D. S. y Pipes, R. B. (2004) **Introducción a la psicoterapia. El saber clínico compartido** (2004). Bilbao: Ed. Desclée de Brouwer. (pàgs: 405-420)
- Froufe, M. (1997) **El inconsciente cognitivo. La cara oculta de la mente**. Madrid: Biblioteca Nueva. (pàgs. 19-25)
- García de la Hoz, A. (2000) **Teoría psicoanalítica**. Madrid: Quipú-Biblioteca Nueva. (pàgs. 329-332)

Pel tema final: Eficàcia i pràctica basada en evidència:

- M. Pérez Álvarez, J.R. Fernández Hermida, C. Fernández Rodríguez y I. Amigo Vázquez (2003) **Guía de tratamientos psicológicos eficaces I** . Madrid: Pirámide. (1 capítol)
- Pérez Álvarez, M., Fernández Hermida, J.R., Fernández Rodríguez,C, y Amigo Vázquez, I. (2003). **Guía de tratamientos psicológicos eficaces III** (pp. 225-236). Madrid: Pirámide. (1 capítol)

En la **GUIA DE TREBALL DE L'ASSIGNATURA: INTRODUCCIÓ AL TRACTAMENT PSICOLÒGIC** hi consta bibliografia i pàgines web recomanades per a cadascun dels temes.